«Бекітемін»
Мектеп директоры
_________ Н.Кулахметов

«Келісемін»
Мектеп директорының тәрбие
жұмысы жөніндегі орынбасары
_________ Ф.Караев

2021–2022 оқу жылында
№27 «Аққала» жалпы орта мектебі
8 сыныптарға арналған
«Жолда жүру ережелері»
оқу пәнінің күнтізбелік-тақырыптық жоспары

2021ж.

№ р/с	**Айлар**	**Тақырыптың атауы**	**Сағат са ны**
1.	қыркүйек	Жолда жүру ережесінің пайда болуы. Жол щбелгілерінің халықаралық тілі.	1
2.	қазан	Қозғалысты реттеу нысандары	1
3.	желтоқсан	Реттелетін жол қиылыстары. Бағдаршам.	1
4.	наурыз	Автобуспен немесе троллейбуспен сапарға шығу.	1
5.	сәуір	Қай жерде ойнауға болады және қай жерде ойнауға болмайды.	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы		**6**

Сынып жетекшісі: Н.Мавланкулова

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты -жөні		
Күні:		
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	**Жолда жүру ережесінің пайда болуы. Жол белгілерінің халықаралық тілі.**	
Мақсаты	а) оқушыларды жолда жүру ережесімен таныстыру; ә) ережелерді есте сақтауға үйрету; б) жол қауіпсіздігін, өз өмірлерін сақтай білуге тәрбиелеу в) оқушылардың ой-өрісін, сана-сезімін, өзін-өзі ұстауын, көшеде дұрыс жүріп тұруын дамыту	
Көрнекілік	АКТ, бағдаршам, жол белгілері, тыйым салынатын ескерту белгілері	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Психологиялық сәт	**Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру.«Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас Жасыл, қызыл, сары жетондар арқылы топқа бөлінеді. 1. «Жол сақшылары» 2. «Жаяу жүргінші» **3.** «Жол белгілері»	5 мин
Жаңа мәліметпен танысу	Мұғалім кіріспе сөзі: - Құрметті оқушылар! Бүгін біз жолда жүру ережелерін білеміз бе, оларды қалай меңгергенбіз, өз өміріміздің қауіпсіздігін сақтай аламыз ба, сол жөнінде ой бөлісейік. Және жолда жүрудің үлгісін көрсетейік. - Арманға, алда күткен асығамыз, Біз қалай толқын атпай басыламыз, Жол жүру ережесін жақсы біліп, Сақтыққа тұра алатын жас ұланбыз. -Жалғайтын достастырып бар елменен, Жолдардан тұрады ғой әлем деген Бүгінгі бізге келген қонақтарға Сабағымыз басталсын сәлемменен Мұғалім: Армысыздар, құрметті оқушылар. Бүгінгі біздің « Жолда жүру ережесін білесің бе?» атты тәрбие сағатын бастамас бұрын жолда жүру ережесімен танысып алайық. Жолда жүру ережесі: 1. Машина жүретін жолда ойнауға болмайды 2. Көлік жүретін жолмен жүруге болмайды 3. Көшенің қиылысындағы бағдаршамның қызылы жанғанда жолдан өтуге болмайды 4. Көшенің кез келген жерінен өтуге болмайды 5. Егер жолдан өтуге үлгермесең, орталық сызықта тоқтада	10мин

<table>
<tr><td></td><td>бағдаршамның жасыл түсі жануын күт
6. Көлік жүретін көшені бойлап жүруге болмайды
7. Жолдан бағдаршамның тек жасыл жанғанда ғана өт
8. Егер жаяу жүргіншілерге арналған жол болмаса, жаяу жүргінші жолдың шетімен қозғалысқа қарсы жүруге тиісті.
Жаяу адамдардың міндеттері:
1. Жаяу жүргіншілерге арналған жол немесе жаяу жолдың оң жағымен, ал олар болмаса, жол жиегімен немесе велосипед жолвмен жүруі тиіс.
2. Жолдан бара жатқанда жаяулап себепсіз кедергі немесе тоқтап қалмауы тиіс. Көшеден өтпес бұрын алдымен сол жаққа, ал көшенің ортасына жеткенде оң жаққа қарауы керек
3. Жарқылдаған маягі бар және арнаулы дыбыс бегісі қосылған жақындағанда жаяулар жолдан өтпелі тос тұруы керек
4. Қараңғыда жүргізушілер көлік айдап бара жатқанда жаяу адамдар үстіне жарық қайтарғыш тағып алу керек

Көлік қозғалысы реттелетін жерлерде жаяу жүргіншілер бағдаршамның немесе жаяу жүргіншілердің бағдаршамының сигналдарын, ал ол болмаған жағдайда - бағдаршамды басшылыққа алуы керек.</td><td></td></tr>
<tr><td>Топтық жұмыс</td><td><u>Сабақ барысы:</u>
1) «Сұрақ-жауап» (әр топқа сұрақтар қойылады)
2) «Сөзжұмбақ шешу »
3) «Кім жылдам?» (әр топқа тапсырма беріледі)
4) Ситуациялық сұрақтар (көрініс)

1. «Сұрақ-жауап»

1. Жаяу жүргінші жағажолмен қозғалыс кезінде қай жағын ұстануға тиіс?(Жаяу жүргіншілер жағажолмен жүрген кезде оң жақ қапталымен жүруге тиіс.)
2. Жүргіншілерге велосипед жолымен қозғалуға рұқсат беріле ме?(Жағажол немесе жолдың жиегі болмаған жағдайда кез келген жаяу жүргіншіге велосипед жолымен жүруге рұқсат етіледі.)
3. Көлік күтетін жерді қалай атайды? (аялдама)
4. Көшеде жаяу жүрген адамдарды кімдер дейді? (жүргіншілер)
5. Велосипедтікөшеденешежастантебугеболады? (14 жастан)
6. Жаяуадамдардыңөтетінжолындағысызық. (ақжолақ)
7. Жиекжол (тротуар) деген не? (Адамдаржаяужүретінкөшежиегіндегі тар жол)
8. Жаяуадамғақайжермен жүругеболмайды? (Көлікжүретінкөшенің ортасыменжүругерұқсатетілмейді.)
9. Көшеніңкелесібетінеқайжерденөтукерек? (Жаяуларөтетінжолмен /пешеход/ өтукерек)
10. Жаяужүргіншідегенкім? Көліккұралынантысжәнеондажұмысжасамайтынадам.</td><td>10 мин</td></tr>
</table>

	2. «Сөз жұмбақ» 1. Жоқ өзінде бас та, ауыз, құлақ та Бақырайған үш көз бар біракта (Бағдаршам) 1.Екі аяқты, бір ізді Үстіне мені мінгізді. Мінгізгенмен ол менің Аяғымды жүргізді. (велосипед) 2.Қозғамасаң – құлайды, Сүйемесең – сұлайды. Құйымшақта ері бар, Бұл не дегенжануар? (велосипед) 3.Арқаным бар тым ұзын, Ала-алмайсың бір үзім. Табыңдаршы, балалар, Бұл жұмбақтың шешуін. (Жол) **4.** «Кім жылдам?» деп аталады, әр топқа бірдей үлестірме қағаздар беріледі, тақтада тұрған жол белгілерінің суреттеріне сәйкестендіріп жабыстырасыздар. **Сергіту сәті.** Ойын «Қызыл, сары, жасыл» **Бағдаршамның қызыл түсін көрсету** Оқушылар орындарынан тұрады. Тоқта! **Бағдаршамның сары түсін көрсету.** Оқушыларекіжаққакезек – кезекқарапдайындалады Дайындал! **Бағдаршамның жасыл түсін көрсету.** Аяқтарын топ-топ басады.	10 мин
Жұптық жұмыс	1. Жол белгілері не үшін керек? 2. Жолда жүру ережесі қай жылы қабылданған? 3. Жиек жол дегеніміз не? 4. Жаяу жүргінші қай жермен жүреді? 5. Қандай белгілерді білесіңдер?	5 мин
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі жол белгілері арқылы, жол қауіпсіздігін білетін болдыңыздар. Жолда жүру ережесіне мұқият болу керек. Қай көше, қай қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жол жүру ережесі – заңды тәртіп, Ол ортақ! Үлкен – кіші, баршамызға, - деп бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз. Сабақ аяқталды. Сау болыңыздар!	5 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты - жөні		
Күні:		
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	**Қозғалысты реттеу нысандары**	
Мақсаты	1. Оқушыларды жолда жүру ережесімен таныстыру, бағдаршам сигналдарын меңгерту, көшеде дұрыс жүруге үйрету. 2. Жолда жүру ережесін есте сақтауға, оқушыларға жол белгілерін неше түрі бар, оны білу не үшін қажет, бағдаршамның, жол белгілерінің атқаратын қызметі қандай екенін үйрету.	
Көрнекілік	Жол белгілерінің суреттері, бағдаршам, слайд.	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Жаңа мәліметпен танысу	Сабақтың барысы: Мұғалім сөзі: — Құрметті оқушылар! Бүгінгі біздің «Қозғалысты реттеу нысандары» атты тәрбие сабағымызға қош келдіңіздер. Сұрақ – жауап: Реттеуші дегеніміз кім? — Реттеуші алғаш үлкен қалаларда пайда болған, яғни оның негізгі міндетті көшедегі қозғалысты реттеу. Оны реттеу үшін ол жезл деген құралды пайдаланды. Көпшілік оны «ала таяқ» деп те атайды. Реттеуші — жол қозғалысын дене жайымен, ишарат сабын қолданып қолдарының қимылымен, дискпен немесе онсыз, сонымен қатар ысқырық сигналымен реттеуші полиция қызыметкері. 5. 2. Реттерушінің сигналдары (ҚР — ның жол қозғалысы ережелерінен: алғашқы сан ереже, екінші сан тармақ ретін білдіреді) Реттеушінің денесі мен қолдарының, оның ішінде мынандай мәндерді білдіретін жезлдермен жасаған қимылдары реттеушінің сигналдары болып табылады: 1. Қолдары екі жаққа созылған немесе төмен түсірілген: — сол және оң бүйір жақтарынан — қозғалыс трамвайға тіке, рельссіз көлік құралдарына тіке және оңға қозғалуға рұқсат етіледі, жаяу жүргіншілерге жүріс бөлігін кесіп өтуге рұқсат етіледі; кеуде және арқа жағынан — барлық көлік құралдарының және жаяу жүргіншінің қозғалысына тыйым салынады. 2. Оң қол алға созылған: — сол бүйір жақтан — қозғалыс трамвайға солға, рельссіз көлік құралдарына барлық бағыттарға рұқсат етіледі; — кеуде жағынан — барлық қозғалыс құралдарына қозғалыс тек оңға рұқсат етіледі; — оң бүйір және арқа жағынан — барлық қозғалыс құралдарына қозғалыс тыйым салынады, жаяу жүргіншілерге жүріс бөлігін кесіп өтуге реттеушінің арт жағынан рұқсат етіледі. 3. Қол жоғары көтерілген: Ереженің 5, 6 тармағында көзделгеннен басқа жағдайларда	10мин

	барлық көлік құралдары мен жаяу жүргізушілердің барлық бағытта қозғалысына тыйым салынады. Сигналдар жақсы көрінуі үшін реттеуші жезлді немесе сигналды дискіні (жарық қайтарғышты) қолдануы мүмкін. — 5. 3. Көлік құралының аялдауын талап ету қатты дауыстау құрылғысымен немесе бір мезгілде ысқырып сигнал бере отырып, көлік құралына бағытталған қол қимылымен көрсетуі мүмкін. — 5. 4. Ысқырықпен берілген қосымша сигнал қозғалысқа қатысушылардың назарын аударуға беріледі. — 5. 5. Бағдаршамның (реверсивтіден басқа) реттеушінің тыйым салатын сигналы кезінде жүргізушілер тоқтау сызығының (5. 3. 3 — белгісінің) алдында, ал олар болмаған кезде: жол қиылысында — кесіп өтетін жүріс бөлігінің алдында (Ереженің 13. 8 бөлігін ескере отырып), жаяу жүргіншілер үшін кедергі тудырмай; теміржол өтпесі алдында — Ереженің 15. 4 — тармағына сәйкес; басқа жерлерде — қозғалыс рұқсат етілген көлік құралы мен жаяу жүргіншілерге кедергі туғызбай тоқтатуға міндетті.	
Топтық жұмыс	1 – оқушы: «Реттеуші» Бақылап жол тәртібін, Өткізетін әр күнін. Реттеуші көрдім мен, Қиылыстан дәл бүгін. Ала таяқ қолында Айтары көп оның да. Не істеу керек, тұрса да Реттеуші жолында. Тік көтерсе таяғын, Баспа алға аяқты. Бағдаршамның бұл белгі, Сары шамы сияқты. 2 – оқушы: Кеудесімен бұрылса, Қарап саған бетпе-бет. Тұрғаны оны ұғынсаң, Жолды жапты өтпе деп. Арқа жағын қаратса, Өтіп кетпе аңғармай. Бағдаршамның бұл белгі, Қызыл түсті жанғандай. 3 – оқушы: Оң иық, не сол иық, Бұрылғанда сен жаққа, Тұрып қалма мөлтиіп, Алға қарай тез атта. Реттеуші бұрылды, Бір қырындап тік тұрып, Жасыл санда дегенді,	10 мин

	Жүргіншіге ұқтырып. Реттеуші бар көшеде, Тап болса егер кімде – кім, Тек сол берген белгіге, Көну соның міндеті.	
	2. «Сөз жұмбақ» 1. Жоқ өзінде бас та, ауыз, құлақ та Бақырайған үш көз бар біракта (Бағдаршам) 1.Екі аякты, бір ізді Үстіне мені мінгізді. Мінгізгенмен ол менің Аяғымды жүргізді. (велосипед) 2.Қозғамасаң – құлайды, Сүйемесең – сұлайды. Құйымшақта ері бар, Бұл не дегенжануар? (велосипед) 3.Арқаным бар тым ұзын, Ала-алмайсың бір үзім. Табындаршы, балалар, Бұл жұмбақтың шешуін. (Жол) **4.** «Кім жылдам?» деп аталады, әр топқа бірдей үлестірме қағаздар беріледі, тақтада тұрған жол белгілерінің суреттеріне сәйкестендіріп жабыстырасыздар. **Сергіту сәті.** Ойын «Қызыл, сары, жасыл» **Бағдаршамның қызыл түсін көрсету** Оқушылар орындарынан тұрады Тоқта! **Бағдаршамныңсарытүсінкөрсету** Оқушыларекіжаққакезек – кезекқарапдайындалады Дайындал! **Бағдаршамныңжасылтүсінкөрсету** Аяқтарын топ-топ басады.	15 мин
Жұптық жұмыс	1. Жол белгілері не үшін керек? 2. Жолда жүру ережесі қай жылы қабылданған? 3. Жиек жол дегеніміз не? 4. Жаяу жүргінші қай жермен жүреді? 5. Қандай белгілерді білесіңдер?	5 мин
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі жол белгілері арқылы, жол қауіпсіздігін білетін болдыңыздар. Жолда жүру ережесіне мұқият болу керек. Қай көше, қай қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жол жүру ережесі – заңды тәртіп, Ол ортақ! Үлкен – кіші, баршамызға, - деп бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз. Сабақ аяқталды. Сау болыңыздар!	5 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты -жөні		
Күні:	24.04.2023 ж	
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	**Жол белгілері**	
Мақсаты	Оқушыларды жол ережесімен таныстыра отырып, жол қауіпсіздігін сақтаудың адам өміріндегі маңыздылығын ұғындыру. Тәртіпке, сақ болуға, көшеде өздерін дұрыс ұстап жүруге тәрбиелеу.	
Көрнекілік	АКТ, жол белгілерінің суреттері, үлестірме қағаздар, жасыл, қызыл, сары жетондар.	
Жұмыс кезеңі		
Психологиялық сәт	**Қатысушылардың іс әрекеті** **Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру. «Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас Жасыл, қызыл, сары жетондар арқылы топқа бөлінеді.	**Уақыт** 5 мин
Жаңа мәліметпен танысу	**II. Мағынаны ашу.** **Оқушыларды жол белгілері <u>мен таңбаларымен таныстыру</u>** Тарихқа көз жүгіртетін болсақ, жүріп-тұруды реттеу қажеттілігі машинаның аз кезінде-ақ туған көрінеді. Алғаш рет 1868 жылы Лондон қаласында темір жол бағдаршамы орнатылды. Ол қолмен ауыстырылатын және алмастыру үшін арнайы адам тұратын еді және ол көп уақыт алатын болды. Кейінірек 1870 жылы америкада электр бағдаршамы пайда болды. - Әр бір аймақтың өмірі көлікпен тығыз байланысты. Сондықтан жолда жүру тәртібі мен қауіпсіздік ережелерін білулерін керек. Әрбір жаяу жүргінші, әр бала жол бойында аса сабырлылықпен аспай-саспай жүріп тұруға тиіс. Сол себепті сіздерге қояр бірнеше сұрағым бар. Бірінші, жаяу жүргіншілер қандай жерлермен жүреді? Жаяу жүргіншілер жиек жолмен жүруге тиіс. Ал жол үсті тек көліктің жүруіне арналған. Жаяу жүргіншілер жиек жолдың тек оң жағымен жүреді, сонда қарсы келе жатқан адамдарға бөгет жасамайтын болады. **- Топталып келе жатқан жүргіншілер жол бойымен қалай**	35 мин

	жүруі керек? -Бір топ жаяу жүргінші тек жиек жолмен немесе келе жатқан көлікке қарсы бағытта жолдың сол жақ жиегімен екі қатардан аспай жүру керек. Олар жолды кесіп өтпек болса, екі көшенің немесе жолдың қиылысқан тұсына тоқтау керек. Негізінен жол тәртібін сақтап, жаяу жүргіншіге арналған жолмен немесе бағдаршамнан өтуі керек. **- Жол өткелінен жүгіріп өтуге бола ма?** -Жүгіріп келе жатқан адам айналасын бағдарлай алмай қалады және қарсы келіп қалған көлікті байқағанмен, сасқалақтап жарақаттануы мүмкін. Сондықтан әр кез сақ болып, асықпай жүрген абзал. **- Көліктің оңға бұрылатынын қалай білуге болады?** Оңға бұрылатын көлік жолдың оң жағындағы бірінші қатарда тұрады және оң жақ бұрылысты білдіретін жарығын жағады. **- Аялдамаға тоқтаған автобустың қай жағынан өту керек?** Аялдамаға тоқтаған автобустың алдынан да, артынан да өтуге болмайды. Сол айналада жол өткелі болуға тиіс, содан өту керек. **Ж ұмбақ жасыру.** 1. Жоқ өзінде бас та, ауыз да, құлақ та, Бақылаған үш көзі бар бірақ та *Қызыл жарық:* Қызыл жарық жанғанда, Қалт тоқтай қал табанда. *Сары жарық:* Сары шамы жағылса, Сақ абай бол барынша! *Жасыл жарық:* Жасыл жарық – жол ашық, Зымырай бер бел асып. Қазір жаяу жүргіншілерге де арналған бағдаршам бар. ***Есіңде болсын!*** **Өткелі жоқ жерден өтуге болмайды.** **Көшенің қиылысына келгенде, екі жағыңа назар аудар, жасыл жарықтың жануын күт.** **Көшенің арғы бетіне жүгіріп өтуге болмайды.** **Көшенің арғы бетіне жолдың қақ ортасынан өтпе.** **Көше қиылысында тоқтау сызығы болады. Осы жерде тұрып бағдаршам белгісінің жануын күт.** **Жаяу жүргіншілер жаға жолдың оң жақ қапталымен**	

	жүруге тырысу керек. **Жол белгілерін ажырата білген жөн.** **Оқушыларға жол белгілерінің суреттерін салдыру.**	
Рефлексия	***Қорытынды.*** Біздің қалаларымызда, сол сияқты ауылды жерлердің бәріне ортақ жол қатынасы енгізілген. Бұл ережені оқушылар, үлкендер де барлық жүргіншілер, көлік жүргізушілері бұлжытпай орындалуы керек. Жол заңы дұрыс жүріп, абай болуды талап етеді. Жол тәртібін бұзбаңдар, жол тәртібін бұзғандықтан кейбіреулер машина дөңгелегіне ілініп қаза тауып, кейбіреулері жарақат алады. Жол тәртібін білейік, есен - аман жүрейік!	5 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты - жөні		
Күні:	24.04.2023 ж	
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	**Жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің міндеттері мен жол жүру ережелерін бұзғаны үшін жауапкершілігі**	
Мақсаты	а) оқушыларға жаяу жүргіншілерге арналған жол қозғалысы ережелері, жол «қақпандары» туралы түсінік беру; ә) оқушылардың танымдық көзқарасын, зейінінің тұрақтылығын дамыту; б) өмірге деген құштарлықтарын арттыру.	
Көрнекілік	АКТ, жол белгілерінің суреттері, үлестірме қағаздар, жасыл, қызыл, сары жетондар.	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Психологиялық сәт	**Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру. «Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас Жасыл, қызыл, сары жетондар арқылы топқа бөлінеді. **«Жол сақшылары»** **«Жаяу жүргінші»** **«Жол белгілері»**	5 мин
Жаңа мәліметпен танысу	**Мұғалім сөзі: Жаяу жүргіншілер ережелері** **4.1** Жаяу жүргіншілер тротуарлармен, жаяу жүргінші жолдарымен, велосипед жолдарымен, ал егер олар жоқ болса - жол жиегімен қозғалуы керек. Көлемді заттарды алып жүретін немесе алып жүретін жаяу жүргіншілер, сондай-ақ мүгедектер арбасында қозғалатын адамдар, егер олардың тротуарлармен немесе иықтармен қозғалуы басқа жаяу жүргіншілерге кедергі келтірсе, қозғалыс бөлігінің шеті бойынша қозғала алады. Тротуарлар, жаяу жүргіншілер жолы, велосипед жолдары немесе иықтар болмаған кезде, сондай-ақ олардың бойымен қозғалу мүмкін болмаған жағдайда, жаяу жүргіншілер велосипед жолымен қозғалуы немесе жүріс бөлігінің шеті бойымен бір қатармен жүре алады (бөлетін белдеуі бар жолдарда - жүріс бөлігінің сыртқы жиегі бойымен). Жүру бөлігінің шетімен жүру кезінде жаяу жүргіншілер көлік құралдарының қозғалысына қарай жүруі керек. Мүгедектер арбаларында жүрген адамдар, мотоцикл, мопед, велосипедпен жүретін адамдар, мұндай жағдайларда көлік құралдарының бағытын ұстануы керек. Жолды кесіп өтіп, түнде немесе жолдың жүріс бөлігінің шетіне қарай жүргенде, немесе жаяу жүргіншілерге жол бермейтін болса, жаяу жүргіншілерге ұсынылады, ал елді мекендерден тыс жерлерде жаяу жүргіншілерге ретрофортивті элементтері бар заттар тасымалданады және осы заттардың көлік жүргізушіле	5 мин

	4.2. Жүргінші бөлігінде ұйымдастырылған жаяу жүргіншілер бағандарының қозғалысына көлік құралдарының оң жағында қатарынан төрт адамнан аспайтын қозғалыс бағытында ғана жол беріледі. Бағананың алдыңғы және артқы жағында артқы жағында қызыл жалаушалар, ал қараңғыда және жеткіліксіз көріну жағдайында - шамдар жанып тұруы керек: алдыңғы жағында - ақ, артында - қызыл. Балалардың топтарына тек тротуарлармен және жаяу жүргінші жолдарымен, ал олар болмаған кезде - жол жиегімен жүруге рұқсат етіледі, бірақ тек күндізгі уақытта және ересектердің еріп жүруімен ғана жүруге болады. **4.3.** Жаяу жүргіншілер жолды жаяу жүргіншілер өткелдерінен, оның ішінде жер асты және үстіңгі өткелдерден, ал олар болмаған жағдайда тротуар немесе иық сызығы бойындағы қиылыстардан кесіп өтуі керек. Реттелетін қиылыста қиылыстың қарама-қарсы бұрыштары арасындағы жүріс бөлігінен өтуге рұқсат етіледі (диагональ бойынша), егер мұндай жаяу жүргіншілер өткелін көрсететін 1.14.1 немесе 1.14.2 белгілері болса. көшу немесе қиылысында ешқандай көріну бар болса, ол екі жағынан оңай көрінеді, онда жолағы және кедергілерді бөлу жоқ жерлерде жиегіне перпендикуляр жолды кесіп өтуге рұқсат етіледі. Бұл тармақ велосипед алаңдарына қолданылмайды. **4.4.** Көлік қозғалысы реттелетін жерлерде жаяу жүргіншілер бағдаршамның немесе жаяу жүргіншілердің бағдаршамының сигналдарын, ал ол болмаған жағдайда - бағдаршамды басшылыққа алуы керек.	
Топтық жұмыс	**Сабақ барысы:** 1) «Сұрақ-жауап» (әр топқа сұрақтар қойылады) 2) «Жол ережелері» («Жалғасын тап» деген ойын) 3) «Кім тапқыр?» (жұмбақтарды шешу) 4) «Кім жылдам?» (әр топқа тапсырма беріледі) 5) Ситуациялық сұрақтар (көрініс) **1. «Сұрақ-жауап»** 11. Жаяу жүргінші жағажолмен қозғалыс кезінде қай жағын ұстануға тиіс?(Жаяу жүргіншілер жағажолмен жүрген кезде оң жақ қапталымен жүруге тиіс.) 12. Жүргіншілерге велосипед жолымен қозғалуға рұқсат беріле ме?(Жағажол немесе жолдың жиегі болмаған жағдайда кез келген жаяу жүргіншіге велосипед жолымен жүруге рұқсат етіледі.) 13. Көлік күтетін жерді қалай атайды? (аялдама) 14. Көшеде жаяу жүрген адамдарды кімдер дейді? (жүргіншілер) 15. Велосипедті көшеде неше жастан тебуге болады? (14 жастан) 16. Жаяу адамдардың өтетін жолындағы сызық. (ақжолақ)	10 мин

	17. Жиек жол (тротуар) деген не? (Адамдар жаяу жүретін көше жиегіндегі тар жол) 18. Жаяу адамға қай жермен жүруге болмайды? (Көлік жүретін көшенің ортасымен жүруге рұқсат етілмейді.) 19. Көшенің келесі бетіне қай жерден өту керек? (Жаяулар өтетін жолмен /пешеход/ өту керек) 20. Жаяу жүргінші деген кім? Көлік құралынан тыс және онда жұмыс жасамайтын адам.	
	2. «Жол ережелері» Бұл кезең «Жалғасын тап» деген ойын түрінде өтеді. 1. Жүріп келе жатқан көліктің алдынан *өтіп кетемін деуші болма.Ол тоқтағанша, не өтіп кеткенше тоса тұр.* 2. Аялдамада тұрған автобустың арт жағынан *айналып өт. Сонда сен оның соңынан келе жатқан машинаны дер кезінде көре аласың.* 3. Жолдан өткенде әңгімені доғарып, *барлық зейінді жол қауіпсіздігіне аудару керек.* 4. Көшенің шетіне өту үшін *арнайы өткелден өту керек. Ал қалалық жерлерде аспалы көпірлермен, жол асты жолымен жүреді.* 5. Транспорттың артына жабысуға *болмайды, құлап, апатқа ұшырауын мүмкін.* 6. Көшеде келе жатып, қақпадан шығып келе жатқан *көлікті көрсең күте тұр.* **3. «Кім тапқыр?»** 1.Екі аяқты, бір ізді Үстіне мені мінгізді. Мінгізгенмен ол менің Аяғымды жүргізді. (велосипед) 2.Қозғамасаң – құлайды, Сүйемесең – сұлайды. Құйымшақта ері бар, Бұл не деген жануар? (велосипед) 3.Арқаным бар тым ұзын, Ала-алмайсың бір үзім. Табыңдаршы, балалар, Бұл жұмбақтың шешуін. (Жол) **4.** «Кім жылдам?» деп аталады, әр топқа бірдей үлестірме қағаздар беріледі, тақтада тұрған жол белгілерінің суреттеріне сәйкестендіріп жабыстырасыздар. **Сергіту сәті.** Ойын «Қызыл, сары, жасыл» **Бағдаршамның қызыл түсін көрсету** Оқушылар орындарынан тұрады Тоқта! **Бағдаршамның сары түсін көрсету** Оқушылар екі жаққа кезек – кезек қарап дайындалады Дайындал! **Бағдаршамның жасыл түсін көрсету** Аяқтарын топ-топ басады.	10 мин
Жұптық жұмыс	1. Жол белгілері не үшін керек? 2. Жолда жүру ережесі қай жылы қабылданған?	5 мин

	3. Жиек жол дегеніміз не? 4. Жаяу жүргінші қай жермен жүреді? 5. Қандай белгілерді білесіңдер?	
Ситуациялық сұрақтар (көрініс)	1. Сен ауылды жерде тұрасың, ол жақта ешқандай жол белгілері мен бағдаршам жоқ. Сен жолды өту үшін істер едің. 2. Сен жолдан өтуге жақындағанда бағдаршамның жасыл түсі жыпылықтап тұрды, сенің жанында бастауыш сынып оқушылары жолдан өткелі жатыр. Сен не істер едің? 3. Сен досыңмен киноға асығып бара жатырсың, досыңның құлағында наушник. Жаяу жүргіншілер өтпесінен досың жүгіріп өткісі келді, сен не істейсің?	7 мин
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі жол белгілері арқылы, жол қауіпсіздігін білетін болдыңыздар. Жолда жүру ережесіне мұқият болу керек. Қай көше, қай қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жол жүру ережесі – заңды тәртіп, Ол ортақ! Үлкен – кіші, баршамызға, - деп бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз. Сабақ аяқталды. Сау болыңыздар!	3 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты - жөні		
Күні:	15.05.2023 ж	
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	**Бастауыш сынып оқушыларымен ЖЖЕ(жол жүру ережелері бойынша) әңгімелесу**	
Мақсаты	Жолда жүру ережесін есте сақтауға, оқушыларға жол белгілерін неше түрі бар, оны білу не үшін қажет, бағдаршамның, жол белгілерінің атқаратын қызметі қандай екенін үйрету. Барлығымызға ортақ қойылған тәртіпті бұзбауға тәрбиелеу.	
Көрнекілік	АКТ, жол белгілерінің суреттері, үлестірме қағаздар, жасыл, қызыл, сары жетондар.	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Психологиялық сәт	**Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру. «Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас	5 мин
Жаңа мәліметпен танысу	1. Ұйымдастыру бөлімі. Мұғалім: Біздің елімізде әр түрлі көліктер жылдан – жылға көбейіп келеді. Жаяу адамдар мен көліктегі жолаушылар саны да көбейе түсуде. Көшелер мен жолдардағы жағдай барған сайын күрделеніп келеді. Жол – көлік оқиғаларының қаупі арта түсуде. Сондықтан да жүргізушілер мен жаяу адамдардың көшелер мен жолдарда ерекше тәртіпті және мұқият болуы қажет. Жол – көлік оқиғаларының зардабынан көбіне балалар зардап шегуде. Оның себебі – көптеген мектеп оқушылары жолда жүру ережелерін әлі де болса нашар біледі. Міне, осы мақсатта біздің сыныбымызда бүгін «Жол тәртібін білейік, аман – есен жүрейік» атты жол ережелеріне арналған тәрбие сағатын өткізбекшіміз. Ендеше, қош келдіңіздер!	5 мин
Топтық жұмыс	1 – топ: Ескерту белгілері Қолына айналасы қызыл жолақпен көмкерілген сары түсті тең қабырғалы үшбұрыш ұстаған топ басшысы: Қып – қызыл үшбұрыш, Ескерту белгісі мен болам. Қауіптен сақ бол деп, Сәт сапар жолдаған. Аман – сау жүреді жаяу да, көлік те, Мен берген белгіні сақтаған, қолдаған. Үшбұрышты қызыл бояу – мен көрінсем абайла! Жол бойында қауіпті түс алдан шығар дегенді айтар ескерту белгісі. (Қалған топ мүшелері басқа ескерту белгілерін көрсетіп таныстырады.)	10 мин

	2 – топ: Тыйым салу белгісі. Қолына қызыл жолақпен көмкерілген сары түске боялған дөңгелек қалқаны бар топ басшысы: Қызылмен боялған, шеңберім аумақты, Тыйымшыл белгімін, қаталмын салмақты. Мен тұрған жерлерде хақың жоқ жүруге, Қауіп бар, бағдарла көз салып жан – жақты. Дөп – дөңгелек қызыл шеңбер, мен көрінсем «Тоқта қане» деп жар салар тыйым салу белгісі. (Топ мүшелері тыйым салу белгілері туралы айтады, таныстырады.) 3 – топ: Көрсеткіш белгісі. Қолында көк түсті дөңгелек қалқаны бар топ басшысы: Белгімін көрсетер жылдамдық бағытты, Міндетті бұрылыс, әйтпесе қауіпті. Барлығын айшықтап тұрамын жолыңда, Абай бол, тартуымды міндетті орында! (Қалған топ мүшелері басқа белгілерді таныстырады.) V бөлім «Жұмбақтарды шешу» 1. Ала таяқ ұстаған, Жол тәртібін нұсқаған Өміріңді күзеткен, Ысқырықпен түзеткен. (милиционер) 2. Көше бойлап аяңдайды, Адам тасып аялдайды. (автобус) 3. Көліктің қаншасын үстінен өткізген, Іргеден басталып алысқа жеткізген. (жол) 4. Жоқ өзінде бас та, ауыз да, құлақ та, Бақырайған үш көзі бар бірақ та. (бағдаршам) 5. Екі аяқты, бір басты, Жүгіреді тым қатты. (велосипед) 6. Өзі тым күшті, Аяғы тісті. (трактор) 7. Төрт аяғы домалақ, Адамсыз жүрмейді. (машина) 8. Екі ағасы қашады, Екі iнiс қуады. (машина дөңгелектері) 9. Бір тұлпар су ішпейді, жем жемейді, Ескеріп ешбір адам емдемейді. Жүк емес жануарға жүз адам да, Шылбырын сымға байлап тез жөнейді. (трамвай) 10. Арқаным бар тым ұзын, Ала алмайсың бір үзім. Табыңдаршы балалар Бұл жұмбақтың шешуін. (жол) VI бөлім «Ойлан, тап» Жауабы: Жолда жүру ережесі VII бөлім «Әдептілік әліппесі» Мұғалім: – Балалар енді мен сендерге мынадай жұмбақ –	

әңгіме оқып берейін. Шешуін өздерің айтыңдар.

	Алмас көшеде анадай жерде өтіп бара жатқан жүргіншіге: -«Айтыңызшы, сағат қазір қанша?» – деп айқайлады. Ол жүргінші уақытты айтқан соң, алмас бұрылып жөніне кетті. Бала бөтен адаммен қарым – қатынасында бірнеше қателік жіберді. Осы қателіктерді кім табады? Жауабы: 1. Көшеде айқайлап жөн сұрамау керек! 2. «Сағат қанша?» емес, «Уақытты айтып жіберіңізші» немесе «Сағат қанша болғанын айтыңызшы» деп сұрауы қажет. 3. Алдымен кешірім өтінуі керек. 4. Алмас ол адамға «Рахмет» айтуды ұмытты. II бөлім: «Викториналық сұрақтар» 1. Қоғамдық транспорттан шыққаннан кейін көшеден қалай өту керек? 2. Жол таңбасы қандай екі түрге бөлінеді? 3. Жаяулар өтпесі қалай белгіленеді? 4. Бағдаршамда сигналдар қалай орналасқан? 5. Жол белгілері қандай топқа бөлінеді? 6. Балалардың суреті салынған белгі қайда орнатылады? 7. Оқушылардың велосипедпен көшеде және жолда қай жастан жүруіне рұқсат етіледі? 8. Велосипедпен жолға шығарда нені тексеру қажет? 9. Көшеден, жолдан қай жерде өтуге болады? 10. Габариттік оттар қай кезде жанады? (фарлар) 11. Жүргізушілер сыртқы жарық приборларын не үшін қосады? 12. «Тротуар» деген сөз нені білдіреді? (Дұрыс жауап берген топқа өздеріне сәйкес келетін түстен жетондар беріледі.)	
	Сергіту сәті. Ойын «Қызыл, сары, жасыл» **Бағдаршамның қызыл түсін көрсету** Оқушылар орындарынан тұрады Тоқта! **Бағдаршамның сары түсін көрсету** Оқушылар екі жаққа кезек – кезек қарап дайындалады Дайындал! **Бағдаршамның жасыл түсін көрсету** Аяқтарын топ-топ басады.	10 мин
Жұптық жұмыс	1. Жол белгілері не үшін керек? 2. Жолда жүру ережесі қай жылы қабылданған? 3. Жиек жол дегеніміз не? 4. Жаяу жүргінші қай жермен жүреді? 5. Қандай белгілерді білесіңдер?	5 мин
Ситуациялық сұрақтар (көрініс)	1. Сен ауылды жерде тұрасың, ол жақта ешқандай жол белгілері мен бағдаршам жоқ. Сен жолды өту үшін істер едің. 2. Сен жолдан өтуге жақындағанда бағдаршамның жасыл түсі жыпылықтап тұрды, сенің жаныңда бастауыш сынып оқушылары жолдан өткелі жатыр. Сен не істер едің? 3. Сен досыңмен киноға асығып бара жатырсың, досыңның	7 мин

	құлағында наушник. Жаяу жүргіншілер өтпесінен досың жүгіріп өткісі келді, сен не істейсің?	
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі жол белгілері арқылы, жол қауіпсіздігін білетін болдыңыздар. Жолда жүру ережесіне мұқият болу керек. Қай көше, қай қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жол жүру ережесі – заңды тәртіп, Ол ортақ! Үлкен – кіші, баршамызға, - деп бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз. Сабақ аяқталды. Сау болыңыздар!	3 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты -жөні		
Күні:	15.05.2023 ж	
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	**Жол қиылысынан өту мен жаяу жүргіншілер өтпелері**	
Мақсаты	а. Оқушыларға көше жайлы, көшеде қалай жүру керектігі туралы түсінік беру. ә.Өмірге деген көз –қарасын дамыту. б.Көшеде дұрыс жүруге ,мұқият болуға тәрбиелеу.	
Көрнекілік	АКТ, жол белгілерінің суреттері, үлестірме қағаздар, жасыл, қызыл, сары жетондар.	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Психологиялық сәт	**Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру. «Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас	5 мин
Жаңа мәліметпен танысу	**Мұғалім сөзі:** Оқушыларға тақтадағы ілулі тұрған суреттер туралы сұрау. Мынау өздерің тұратын қала, кент немесе ауыл. Олардың барлығында да үлкенді –кішілі көшелер бар. Көше деген не? Қала ,кент немесе ауыл ішіндегі автокөліктердің ,басқа да көлік түрлерінң , адамдардың жүруіне арналған жолдарды көше деп атайды. Көшеде жүру үшін , көше тәртібін сақтау керектігін оқушыларға айтып түсіндіру. Көшеде жүру тәртібін сақтамау не себепті қауіпті? Кейде ерсілі –қарсылы жүріп жатқан авто көліктердің, мотоциклдердің қақтығысуы не себепті болады? Егер автокөлік жүргізушілері жолда жүру ережелерін бұзбаса оның талаптарын орындаса , мұндай жағдайлар болар ма еді? Көшеде көліктер жүретін жер жол үсті деп аталады. Көшедегі жолдың екі жақ қапталына жаяу жүргіншілер үшін жаға жолдар салынады. Көп жағдайда жаяу жүргіншілердің өтетін жерлеріне жүргіншілердің қауіпсіздігі үшін арнайы қоршаулар орнатылады.Жаяу жүргіншілер көшенің екі қапталындағы жаға жолмен жүруі тиіс. Жаға жолмен қалай жүреді ?Жолға шыққан соң міндетті түрде оның оң қапталымен , қарсы келе жатқан жаяу жүргіншілер –сол жақ қапталымен бір-біріне кедергі келтірмей жүруі тиіс. Ал жолдың қарсы бетіне тек қана арнайы « Жаяулар өтетін жер» арқылы өтуге болады. Ал балалар мектепке барарда өздерің ең қауіпсіз жолдарды таңдауларың керек. Ол үшін көшелерді жақсы білулерің керек, сонда өздеріңе ыңғайлы бағытты таңдау жеңіл	10 мин

	болады. Қашанда көшеден өткенде жан-жағыңа қарап ,өтуің керек. **Жаяу жүргіншілер ережелері** **4.2.** Жүргінші бөлігінде ұйымдастырылған жаяу жүргіншілер бағандарының қозғалысына көлік құралдарының оң жағында қатарынан төрт адамнан аспайтын қозғалыс бағытында ғана жол беріледі. Бағананың алдыңғы және артқы жағында артқы жағында қызыл жалаушалар, ал қараңғыда және жеткіліксіз көріну жағдайында - шамдар жанып тұруы керек: алдыңғы жағында - ақ, артында - қызыл. Балалардың топтарына тек тротуарлармен және жаяу жүргінші жолдарымен, ал олар болмаған кезде - жол жиегімен жүруге рұқсат етіледі, бірақ тек күндізгі уақытта және ересектердің еріп жүруімен ғана жүруге болады. **4.3.** Жаяу жүргіншілер жолды жаяу жүргіншілер өткелдерінен, оның ішінде жер асты және үстінгі өткелдерден, ал олар болмаған жағдайда тротуар немесе иық сызығы бойындағы қиылыстардан кесіп өтуі керек. **4.4.** Көлік қозғалысы реттелетін жерлерде жаяу жүргіншілер бағдаршамның немесе жаяу жүргіншілердің бағдаршамының сигналдарын, ал ол болмаған жағдайда - бағдаршамды басшылыққа алуы керек.	
Топтық жұмыс	**Сабақ барысы:** 1) «Сұрақ-жауап» (әр топқа сұрақтар қойылады) 2) «Кім жылдам?» (әр топқа тапсырма беріледі) 3) Сұрақтар (жұптық жұмыс) 4) Ситуациялық сұрақтар (көрініс) **1. «Сұрақ-жауап»** 1.Жаяу жүргінші жағажолмен қозғалыс кезінде қай жағын ұстануға тиіс?(Жаяу жүргіншілер жағажолмен жүрген кезде оң жақ қапталымен жүруге тиіс.) 2.Көшеде жаяу жүрген адамдарды кімдер дейді? (жүргіншілер) 3.Жаяу адамдардың өтетін жолындағы сызық. (ақжолақ) 4.Жиек жол (тротуар) деген не? (Адамдар жаяу жүретін көше жиегіндегі тар жол) 5.Жаяу адамға қай жермен жүруге болмайды? (Көлік жүретін көшенің ортасымен жүруге рұқсат етілмейді.) 6.Көшенің келесі бетіне қай жерден өту керек? (Жаяулар өтетін жолмен /пешеход/ өту керек) 7.Жаяу жүргінші деген кім? Көлік құралынан тыс және онда жұмыс жасамайтын адам.	10 мин
	«Кім жылдам?» деп аталады, әр топқа бірдей үлестірме қағаздар беріледі, тақтада тұрған жол белгілерінің суреттеріне сәйкестендіріп жабыстырасыздар. **Сергіту сәті.** Ойын «Қызыл, сары, жасыл»	5мин

Жұптық жұмыс	-Өздерің тұратын қаланың, кенттің немесе ауылдың көшелерін білесіңдер ме? -Көшелер не үшін қажет? -Жаға жолда қалай жүру керек? -Өздерің мектепке барғанда қандай жолмен жүресіңдер? -«Жаяулар өтетін жер» бар ма?	5 мин
Ситуациялық сұрақтар (көрініс)	1. Сен қалада тұрасың, аулада ешқандай жол белгілері жоқ екенін байқадың? Сен жолды өту үшін істер едің. 2. Сен мектепке жолдан өтуге жақындағанда бағдаршамның жасыл түсі жыпылықтап тұрды, сенің жанында бастауыш сынып оқушылары жолдан өткелі жатыр. Сен не істер едің? 3. Сен досыңмен мектепке асығып бара жатырсың, досыңның құлағында наушник. Жаяу жүргіншілер өтпесінен досың жүгіріп өткісі келді, сен не істейсің?	7 мин
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі жол белгілері арқылы, жол қауіпсіздігін білетін болдыңыздар. Жолда жүру ережесіне мұқият болу керек. Қай көше, қай қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жол жүру ережесі – заңды тәртіп, Ол ортақ! Үлкен – кіші, баршамызға, - деп бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз. Сабақ аяқталды. Сау болыңыздар!	3 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты -жөні		
Күні:	22.05.2023ж	
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	***Жол-көлік оқиғасы уақытында есінен танған адамдарға берілетін алғашқы медициналық көмек***	
Мақсаты	***Жол-көлік оқиғасы кезінде есінен танған адамға алғашқы медициналық көмек көрсету***	
Көрнекілік	АКТ, суреттер, үлестірме қағаздар	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Психологиялық сәт	**Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру. «Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас	5 мин
Жаңа мәліметпен танысу	Бүгінгі күндері жолдарда көптеген апаттар мен жол-көлік оқиғалары болып жатқан кезде жәбірленушілерге бірінші көмек көрсете білу маңызды болып табылады. Дұрыс көрсетілмеген көмектің соңы қайғылы жағдайға әкеліп соғатынын есте сақтаған жөн. Жәбірленушілердің өмірі- бірінші кезекте апат куәгеріне байланысты. Жыл сайын Қазақстанда жол-көлік оқиғаларынан (ЖКО) бірнеше мың адам көз жұмып, көптеген адамдар жарақат алып, соның нәтижесінде мүгедектерге айналып жатады. Өлімге әкеп соғатын негізгі себеп ЖКӨ мен алған жарақаттар емес, ал дұрыс көрсетілмеген алғашқы көмек болып табылады. Статистикаға сүйенетін болсақ, азаматтардың: 20%- апатта ауыр жарақат алу нәтижесінде, 10%- жедел көмектің кеш келуінен, ал енді ойлаңыныздар 70%- куәгерлердің іс-әрекет етпеуінен көз жұмады. Уақытылы және дұрыс көрсетілген медициналық көмектің арқасында ЖКО зардап шеккен азаматтардың көбінің өмірлерін сақтап қалуға болады. Әрбір адамның парызы өз бауырларына осы көмекті көрсету болып табылады. Апат куәгері болған адамдар көбіне ешқандай іс-әрекететпейді. Өз бауырлары мен қарындастары қалай қиналып, жантәсілім етіп жатқандарын телефон мен камераға түсіретіндері де табылады. Бірінші медициналық көмек- бұл адамдардың 70% құтқару мүмкіндігі. Бірақ адам оны дұрыс көрсете білуі керек. Бұл істе ең негізгісі-жәбірленушіге зиян келтіріп алмау. Қате және орынсыз іс-әрекеттер, жәбірленушіге көмек көрсетудің орнына соңы ауыр болатын жағдайларға әкеліп соғады. Клиникалық өлім кезіндегі бірінші медициналық көмек. Клиникалық өлімнің белгілерін қарастырайық. Бірінші кезекте жүрек соғысын, демалысын және санасына көңіл аудару керек. Егер олар болмай, көз	10 мин

	қарашығы үлкейіп кетсе, адам организмінде өмірінің маңызды процестері жалғасып жататын клиникалық өлім орын алды. Және де ұйқы мен сәулелік артериялар арқасында пульсты анықтау керек. Жәбірленушіні клиникалық өлім жағдайынан шығару үшін бірінші кезекте өкпенің желдетілуін, жабық жүрек массажын жасау арқылы қанайналымын қалпына келтіру керек. Алғашқы көмек көрсету тәртібі: - жәбірленушіні түзу, қатты жерге жатқызу керек; - тілін жұтып қоймас үшін мойнының астына валик салу керек. Жүрек қағысы болмай, демалмай жатса жүрекке массаж және жасанды демалыс жасау керек. Бір адам жасанды демалыс кезінде 2 үрлеуге 15 басу жасауына болады. Егер жасанды демалысты екі адам жасап жатса, әрбір 5 басуға 1 үрлеу жасау керек. Жоғарыда аталған әрекеттерді түзу және қатты жерде жасау керектігін естен шығармау керек. Ауа бір немесе екі секунд үрленіп, жәбірленушінің кеуде клеткасын 4-5 сантиметрге басу керектігін білу керек. Егер бала болған жағдайда кеуде 2-3 см-ге басылады. Жүрек жұмысы қалпына келгенге дейін массаж жасалады. Төменде аталған белгілер сіздің іс-әрекеттеріңіз сәтті екендігінің айғағы: жәбірленушінің көз қарашығы тартыла бастауы, ұйқы артериясында пульсация сезіле бастауы, жәбірленушінің тері жабыны қызғылт бола бастауы, жәбірленушінің өздігінен дем ала бастауы. Қан ағуы және күйік шалуы. Жәбірленушінің жарақаттануы кезінде қан ағуы мүмкін. Қан ағулар екі түрлі болады: ішкі және сыртқы. Сыртқы қан ағу көзге көрінсе, ішкі қан ағудың белгілері: жәбірленушінің жалпы жағдайының әлсіреуі, суық тер, қол-аяқ тері жабындарының ағаруы, есінен тануы және т.б. Сыртқы қан ағу болған жағдайда: қан қою қызыл болып үзіліссіз шашырап ақса- бұл венозды қан ағу, бұл кезде жара бетіне тығыз орама тарту керек. Егер қан ашық түсті болып пульсациялы қатты ағыспен ақса- бұл артериалды қан ағу, бұл кезде жәбірленушінің зақымданған тамырын саусақпен басып тұрып тығыз орама тарту керек (егер қан тоқтамаса бір сағатқа жгут тарту керек). Егер тері жабыны зақымдалып қан ақса-тығыз орама тарту керек. Сүйек сынуының белгілері болып дене аумақтарының қатты ауыруы, ісінуі және деформациясы болып табылады. Егер ашық сыну болса сүйек жарақат орнынан шығып көрінуі мүмкін. ЖКО жәбірленушінің сүйектерінің сынуы болған жағдайда оған ауруды басатын дәрі беріп, жараны өңдеп шинаны дұрыс салу керек. ЖКО кезінде дұрыс көрсетілген алғашқы медициналық көмек жәбірленушінің өмірін сақтап қалуға көмектеседі.	
Топтық жұмыс	**Сабақ барысы:** 1) «Сұрақ-жауап» (әр топқа сұрақтар қойылады) 2) «Кім жылдам?» (әр топқа тапсырма беріледі) 3) Сұрақтар (жұптық жұмыс) 4) Ситуациялық сұрақтар (көрініс) **1. «Сұрақ-жауап»**	10 мин

	1.Жаяу жүргінші жағажолмен қозғалыс кезінде қай жағын ұстануға тиіс?(Жаяу жүргіншілер жағажолмен жүрген кезде оң жақ қапталымен жүруге тиіс.) 2.Көшеде жаяу жүрген адамдарды кімдер дейді? (жүргіншілер) 3.Жаяу адамдардың өтетін жолындағы сызық. (ақжолақ) 4.Жиекжол (тротуар) деген не? (Адамдаржаяужүретінкөшежиегіндегі тар жол) 5.Жаяуадамғақайжермен жүругеболмайды? (Көлікжүретінкөшенің ортасыменжүругерұқсатетілмейді.) 6.Көшеніңкелесібетінеқайжерденөтукерек? (Жаяуларөтетінжолмен /пешеход/ өтукерек) 7.Жаяужүргіншідегенкім? Көлікқұралынантысжәнеондажұмысжасамайтынадам.	
	2. . «Кім жылдам?» деп аталады, әр топқа бірдей үлестірме қағаздар беріледі, тақтада тұрған жол белгілерінің суреттеріне сәйкестендіріп жабыстырасыздар. **Сергіту сәті.** Ойын «Қызыл, сары, жасыл»	5мин
Жұптық жұмыс	• Өздерің тұратын қаланың, кенттің немесе ауылдың көшелерін білесіңдер ме? Көшелер не үшінқажет? Жағажолдақалайжүрукерек? Өздеріңмектепкебарғандақандайжолменжүресіңдер? «Жаяуларөтетінжер» бар ма?	5 мин
Ситуациялық сұрақтар (көрініс)	1. Сен қалада тұрасың, аулада ешқандай жол белгілері жоқ екенін байқадың? Сен жолды өту үшін істер едің. 2. Сен мектепке жолдан өтуге жақындағанда бағдаршамның жасыл түсі жыпылықтап тұрды, сенің жаныңда бастауыш сынып оқушылары жолдан өткелі жатыр. Сен не істер едің? 3. Сен досыңмен мектепке асығып бара жатырсың, досыңның құлағында наушник. Жаяу жүргіншілер өтпесінен досың жүгіріп өткісі келді, сен не істейсің?	7 мин
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі жол белгілері арқылы, жол қауіпсіздігін білетін болдыңыздар. Жолда жүру ережесіне мұқият болу керек. Қай көше, қай қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жол жүру ережесі – заңды тәртіп, Ол ортақ! Үлкен – кіші, баршамызға, - деп бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз. Сабақ аяқталды. Сау болыңыздар!	3 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты -жөні		
Күні:	22.05.2023ж	
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	Буын шығып кеткен кездегі алғашқы медициналық көмек. Күйікке шалдыққан кездегі алғашқы медициналық көмек.	
Мақсаты	а) Буын шығып кеткен кездегі алғашқы медициналық көмек көрсетуді үйрету. ә)Күйікке шалдыққан кездегі алғашқы медициналық көмекті қалай көрсету керектігін білу.	
Көрнекілік	АКТ, жол белгілерінің суреттері, үлестірме қағаздар, жасыл, қызыл, сары жетондар.	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Психологиялық сәт	**Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру. «Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас	10 мин
Жаңа мәліметпен танысу	**Мұғалім сөзі:** Буын шығулар деп буындың зақымдануымен қатар мүшелеу сүйектерінің буын бөліктерінің ауысуы аталады. Буын шығуының белгілері: • буын формасының өзгеруі; • аяқ-қолдың қалыпты емес орналасуы; • қақсау; • оның физиологиялық жағдайын беру кезінде аяқ-қолдарды серіппелі фиксациялау; • буын қызметінің бұзылуы. Жарақаттанудан буын шығудың жиі кездесетіні буынның шартты түрде тез озғалуынан болады. Бұл, мысалы, қатты соққы кезінде буын, ұрылған буын аумағында болады. Ережедегідей, буынның шығуымен қатар буындардың жарылуы және мүшелік туын жазықтықтарының бөлінуі болуы мүмкін. Кейде буын шығу сынықтармен – сынық буын шығулармен күрделенеді. Жарақаттану буын шығуын қалпына келтіру ертерек жасалуы тиіс. Буын шыққан кездегі көмек: Аяқ-қолдың маңызды емес қозғалысынан-ақ жанға батар ауыруы мүмкін, Сіз аяқ-қолды сол қалыпта ұстауыңыз қажет, оған ауруханаға жеткізу деңгейінде бір қалыпты қамтамасыз ету қажет. Ол үшін көліктік шиналарды, арнайы таңбаларды немесе қолда бар құралдарды қолданған жөн. Қолды иммобилизациялау үшін мойын арқылы жіңішке шеттері түйін қылып байланатын бас орамалды қолдануға болады.Аяқ буындары шыққан кезде, оның астына және қабырғасына шина немесе тақтай салады, оған аяқты бинтпен орайды.	30 мин

	Қолдың саусақтары шыққан кезде кез-келген тегіс жазықтыққа қолдың барлығына иммобилизация жүргізу керек. Шина мен аяқ-қол арасындағы буындар аумағында мақтаның бір қабатын салады. Төменгі жақ шыққан кезде оның астына сақпан тәрізді таңбаны кигізеді (кезекшілердің қолына тағатын таңба екенін еске саламыз), оның шеттерін крест тәрізді етіп желкеге байлайды. Сынық деп оның біртұтастығымен сүйекке зақым келуді айтады. Сынықтар жабық (теріде зақым болмауы) және ашық (теріде зақым болуы) болуы мүмкін. Сонымен қатар сүйекте жарықтар болуы мүмкін. Сынықтың белгілері болып табылады: • сынық орнында аяқ-қолдың деформациясы; • аяқ-қолды қозғалта алмауы; • аяқ-қолдың қысқаруы; • терінің астында сүйек сынықтарының қытырлауы; •осьтік қозғалыс кезінде ауру (сүйек бойы); • жамбас сүйектерінің сынуы кезінде - пациент жатқан жерден аяғынды көтере алмауы. Егер сынық теріге зақым келумен қатар жүрсе, оны жарадан шығып тұрған сүйек сынықтарының бар болуы кезінде тану қиын емес. Жабық сынықтарды табу қиынырақ болады. Жарақат пен сынықтар кезіндегі негізгі белгілер – сыздау, ісік, көгеру, қозғала алмау – сәйкес келеді. Сынық аумағында қытырлау сезімі және осьтік жүктеу кезіндегі ауруға көңіл бөлу қажет. Сол кезде сынған жер қатты ауыра бастайды. Сынық кезінде көмек Жабық сынықтар кезінде, буын шығу кезінде де, аяқ-қолдарды иммобилизациялауды және тыныштықты қамтамасыз ету қажет. Иммобилиациялау құралдарына шина, көмекші құралдар кіреді. Жамбас және иық сүйектерінің сынуы кезінде шинаны үш буынды (сирақтабанды, тізе, жамбас және білектік, шынтақ және иық) бірге алып салады. Басқа жағдайларда екі буынды – сынған жердің жоғарғы және төменгі жақтарын байлайды. Сынық сүйектерді бір біріне үйлестіріп көруге тыйым салынады – онымен Сіз қан кетуді тудыруыңыз мүмкін. Ашық сынық кезінде Сіздің алдыңызда екі міндет тұрады: қан кетуін тоқтату және аяқ-қолға иммобилизация жүргізу. Егер, Сіз тамыр соғып тұрған қан ағымын (артериалды қан кету) көрсеңіз, қан кеткен орыннан жоғары жгут салыңыз (Қан кету кезіндегі алғашқы жәрдем көрсетуді қараңыз). Қан тоқтағаннан кейін жара аумағына асептикалық (стерильденген) таңбаны салыңыз және иммобилизация жүргізіңіз. Егер қан біркелкі ағынмен ақса, онда бастаны асептикалық таңбаны салыңыз және иммобилизация жүргізіңіз. Аяқ-қолды иммобилизациялау кезінде екі буынды сынған жердің жоғарғы және төменгі жақтарын қозғалтусыз қалдыру қажет. Жамбас	

	және иық сүйектері сынған кезде үш буынды қозғалтусыз қалдыру қажет (жоғаыдан қара). Есте сақтаңыздар, шинаны жалаңаш теріге – оның астына міндетті түрде киім немесе мақта салу қажет. Ашық немесе жабық (сүйек сынықтары қозғалуымен) ірі сүйектердің сынуы кезінде бірден ауруханаға жеткізу және аурухана жағдайында сүйектерді репозициялау қажет (анатомиялық қалыпты келтіру). Егер сынықтан кейін кем дегенде 2 сағат өтсе, ал сүйек сынықтары сәйкес келтірімесе, ауыр салдарға әкелуі мүмкін – май эмболиясына әкелуі мүмкін, ол өлімге немесе мүгедектікке әкелуі мүмкін. Оны біле тұра, Сіздің пациентіңізге жедел көмек көрсету үшін қабылдауды сұраңыз. • Қолдары зақымданған жағдайда орамал арқылы асып қояды, ал аяғы мертіккен кезде зақымданған адамды жұмсақ етіп төселген зембілге жатқызып, мертіккен аяғының астына жұмсақ жастық немесе киім салады. Еш уақытта сүйекті өз бетімен салуға болмайды, өйткені сүйектерді, нервтерді, тамырлар мен басқа да тканьдерді бүлдіріп алуы мүмкін. • Буынның шығуы - адам жығылғанда, өте ауыр зат көтергенде, ебедейсіз қозғалыс жасағанда сүйек басының таюы. Мұндайда буын қапшығы созылып немесе жарылып кетуі мүмкін. Буын шыққанда аяқ қатты ауырып, ісініп, қозғалмай қалады. Мұнда да ауырған жерге суық шүберек басу керек. Буынның шығуын хирург-дәрігер ғана емдейді.	
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі сабақта біз буын шыққанда, күйікке шалдыққанда көрсетілетін алғашқы медициналық көмекпен таныстық. Осымен сабағымыз аяқталды. Сау болыңыздар!	5 мин

Қысқа мерзімді жоспар

Педагогтің аты -жөні		
Күні:	29.052023 ж	
Сыныбы:	8	
Тәрбие сағатының тақырыбы:	Аспалы қозғалтқышы бар велосипедтерге қойылатын техникалық талаптар. Велосипедшілер қозғалысына қойылатын қосымша талаптар.	
Мақсаты	а)оқушыларға велосипедке қойылатын техникалық талаптар және велосипедшілердің жүрісіне қойылатын қосымша талаптар туралы түсінік беру; ә) оқушылардың танымдық көзқарасын, зейінінің тұрақтылығын дамыту; б) өмірге деген құштарлықтарын арттыру.	
Көрнекілік	суреттер, газет қиындылары, нақыл сөздер	
Жұмыс кезеңі	**Қатысушылардың іс әрекеті**	**Уақыт**
Психологиялық сәт	**Мақсаты:** психологиялық ахуал қалыптастыру. «Амандасу» бағдаршам түстері бойынша: оқушылар алдарына берілген бағдаршам суретінің әр түсіне екі оқушының атын жазады, содан кейін сол түске сай амандасады. Қызыл түс – қолыңды бұлғап амандас Сары түс – қолын алып амандас Жасыл түс- құшақтасып амандас	10 мин
Жаңа мәліметпен танысу	Мұғалім: — Енді, балалар, қаламдарыңды орнына қойып, кеуделеріңді, бастарыңды көтеріп түзу отырыңдар. Мен сендерге велосипедке қойылатын техникалық талаптар және велосипедшілердің жүрісіне қойылатын қосымша талаптар туралы түсінік беремін. Зейін қоя қарап, тыңдай отырып, жаңа мағлұматтарды естеріңе сақтай отырыңдар. «Велосипед» француз сөзі. Ол «желаяқ» деген ұғымды білдіреді. Велосипед көліктің бір түрі, ал велосипедші — оны жүргізуші болып есептеледі. Сондықтан ЖЖЕ-де велосипедшілерге арналған арнайы тарау бар. Ол «Велосипед және велосипедшілерге қойылатын техникалық талаптар» деп аталады. Мысалы, ЖЖЕ-сі аспалы двигателі жоқ велосипедпен жасы 14-тен асқан балалардың ғана жолға шығуына рұқсат етеді. Ал 2 не 3 доңғалақты, двигателінің жұмысы 50 см. кубтан көп емес, жылдамдығы сағатына 40 шақырымнан аспайтын көлік түрлерін 16 жастан асқан жасөспірімдер пайдалана алады. Интербелсенді тақтада велосипедке қойылатын талаптар. Велосипедте қоңырау және алдыңғы жағында қараңғы түскенде пайдаланатын, динамика күшімен жанатын фонары, арт жағында – сәуле шағылысатын қызыл пластмасса белгі жапсырылуы тиіс. Аяқ тежеуішінің ақаусыз болуы, оны ауық-ауық тексеріп тұру қажет. Интербелсенді тақтада велосипедшілерге қойылатын талаптар. Велосипедшілер жолдың шетінен 1 м қашықтықта және 1 қатармен ғана жүре алады. Бұл қағида тоқтап тұрған көлікті басып озу кезінде ғана бұзылады.	30 мин

	Велосипедшілерге жаяу жүргінші жолымен жүруге болмайды. Рульді бос жіберіп жүруге тыйым салынады. Велосипедті еркін басқаруға кедергі келтіретін көлемі үлкен заттарды алып жүруге болмайды. Арнайы жабдықталмаған велосипедпен балаларды мінгестіріп жүру де қауіпті. Сол жаққа бұрылатын немесе кері айналатын велосипедші оны жаяу жетектеп, өзіне керек жаққа шыққан соң оған қайтадан мінгені дұрыс. Велосипедшілер топталып жолға шығатын болса, өздері жүретін бағдармен алдын ала танысып алуы қажет. Басқа көлік жүргізушілері оларды тез байқауы үшін ашық түсті киім кигені дұрыс. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсетуге арналған медициналық қобдишаны да ұмытпау керек. Топталып жүргенде бір-біріне жақын, бір тізбекпен, жолдың оң қапталымен жүрген жөн. Ең дұрысы – алдыңғы және соңғы велосипедке қызыл жалауша іліп алу. Топ болып жолға шығуға күн жарықта ғана рұқсат етіледі. Тежеуіші жақсы істемейтін велосипедпен жолға шығуға мүлде тыйым салынады. Арнайы салынған велосипед жолының мүмкіндігі жараса, онда бірнеше қатар түзіп жүруге болады. Ал қарсы жақтан басқа велосипедшілер келе жатса, онда оң қапталмен 1 тізбек болып жүру керек. Топ басшысы болуға тиіс. Ол ылғи топтың алдында жүріп, қалғандарына бақылау жасайды. Реттелетін көше қилысына топталып келгенде, бағдаршамның жасыл жарығына өту керек. Реттелмейтін көше қилыстарына таянғанда, басқарушы көлденен көшеде көліктердің жоқтығына көз жеткізіп, алдын ала жалаушасын көтеру арқылы топты өткізіп жібереді де, соңынан қуып жетеді. Интербелсенді тақтада велосипедшілер бұрылар кезде қандай белгі көрсетуі тиіс? Кедергіні айналып өтерде, басқадай қауіп жоқтығына көз жеткізуің керек немесе сол қолыңды жаныңа соз немесе оң қолыңды шынтақтан жартылай жоғары көтер. Бұлайша белгі беру велосипедшіні жауаптан құтқармайды. Ол мұның бәрін алдын ала, жан-жағы анық көрінетін жағдайда жасауы тиіс. Оңға бұрыларды немесе қатарға тұрарда жаныңа қарай оң қолыңды соз не сол қолыңды жартылай шынтақтан жоғары көтер. Тоқтар кезде қолың жоғары көтерілген қалыпта болсын. Қауіпті жерлерден өтерде велосипедтен түсіп, оны жаяу жүргіншілер өткелінен алып өтуге болады. Сабақты қорытындылау Велосипедті шығар алдында тексеріп алу. Велосипедті бойыңа қарай іріктеп алу. Велосипедтегі ақаулар және оларды жою. Велосипедшілер үшін жасқа қарай шектеулер. Жүргін бөліктегі қозғалыс тәртібі.	

	Маневр жасау, реттелмейтін көше қиылыстарынан жүріп өту ережелері. Велосипедші жолдың әр бағытында екі жолақтан болған жағдайда велосипедтен түспей кері бұрылуға құқығы бар ма? Велосипедші қозғалыс бағытын өзгертетіні туралы әрқашан ескерту белгісін беруге тиіс пе? Жүк тасымалы ережелері. Бағалау Үй тапсырмасы: Қанша жастан бастап велосипедпен жүруге болады? Жолда жүргенде ереженің қандай талаптарын орындау керек? Қараңғы мезгілде жүретін велосипедтерге қандай құралдар керек? Бұрылатын кезде қолмен қандай белгілер беру керек? Велосипедпен жүруде қауіпті болатын жайларды қалай түсіндіре аласыңдар? Топ болып жүретін велосипедшілерге қандай талаптар қойылады? Источник: https://www.tarbie.kz/10210	
Рефлексия	*«Бағдаршам» әдісі.* Құрметті оқушылар! Бүгінгі сабақта біз буын шыққанда, күйікке шалдыққанда көрсетілетін алғашқы медициналық көмекпен таныстық. Осымен сабағымыз аяқталды. Сау болыңыздар!	5 мин

Тәрбие сағаты бойынша қысқа мерзімді жоспар

Күні: 29.05.2023 ж	Сынып жетекші:	
Сыныбы : 8	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қорытынды сабақ.	
Сабақтың мақсаты:	Оқушыларды жолда жүру ережелерін қатаң сақтауға үйрету	
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды көшеде дұрыс жүріп, жол ережесін сақтауға тәрбиелеу	
Ресурстар	Слайд,презентация	
Музыкалық және бейне көркемдеу	интерактивті тақта, слайд	
Үлестірмелі материалдар	мақал – мәтелдер жазылған плакаттар	
Сабақтың барысы		

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Мұғалім әрекеті	Оқушы әрекеті	Сабақтың техникалық құрал-жабдықтары
Ұйымдастыру кезеңі	Жол заңы дұрыс жүріп , абай болуды талап етеді. Жол тәртібін бұзба , ол қатер тудырады. Жолдың қалыпты қозғалысы көбінесе балалардың жол бойында қалай болса солай жүріп, доп қуалайтыны , шаңғы тебетіні , жүріп бара жатқан машинаға жабысатыны ,қалтарыстан жолға шығып келетін салдарынан бұзылады. Жол тәртібін бұзғандықтан кейбіреулер машина дөңгелегіне ілініп қаза тауып , кейбіреулері жарақат алады . Ал кейбіреулері өмірлік мүгедек болып қалады.	Оқушылар мұғаліммен амандасады,түгеnделеді, мектеп партасындағы қатарлары бойынша орындарына отырады.	Компьютер

Сабақ басы	Сондықтан әрбір оқушы мектепте оқылатын » Жолда жүру ережесі » тақырыбындағы сабақты мұқият тыңдап, әр сабақтан қорытынды жасап отыруға міндетті .Үлгілі , тәртіпті оқушы көшеде, жолда жүру ережесін ,заңын бұзбайды.	Бір біріне жол ережесі туралы сұрақ қояды	слайд
Ортасы	Біздің қаламызда , сол сияқты біздің еліміздің қала , ауылдарына бәріне ортақ көше қатынас ережесі енгізілген. Бұл ережені оқушылар да , үлкендер де , яғни барлық жүргізушілер , көлік жүргізетін жүргізушілер де бұлжытпай орындауы керек.	Бейнежазбадан түсінгендерін айтады	Жол белгілері
Соңы	Жол ережесін қаншалықты білесіз?	Оқушылар өз ойларымен бөліседі	слайд